

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **40 coroane**, — Pe patru luni **20 coroane**, — Pe trei luni **10 coroane**.
Ziarul apare **Martie**, **Ioia** și **Sâmbăta**.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se însoțiază.

Prețul inserțiunilor, după invocăă**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări**Viață și sănătate**

(x) Interese mari ale României, ca luptă pentru largirea hotarelor ce î se cad și străjuirea lor împotriva salbatăciilor rădăciniilor de astăzi și a trușiei celor de măne, să fie susținută de luptă ce avem s'o dăm împotriva boalaelor multe și premejioase, care amenință cu pustiere familiile satelor și orașelor noastre.

Prin urmare, nimic mai la timp decât seria de conferințe, începută Duminică la Asociație, în vederea înființării institutului surorilor de ocrotire.

Este o datorie de importanță capitală să facem nu numai politică de răsboi, ci și politică de sănătate.

Auzim și vedem cum, în fizice săpătămânde, coasa morții doboră — în lipsa canosintelor de igienă — sute și mii de vieți românești. Doctorii ne spun, că generația ce vin noi vor avea puterea de rezistență, dacă nu se vor lăua de timură masuri pentru combaterea boalaelor declarate, și în deosebi a cauzelor ce le produc.

Fările civilizate ne arată, cum se poate lucra cu jofos și cu izbândă în această direcție.

Mijloacele sănătate multe și deosebite, — dar și lucrarea de combatere este lungă și anevoiească.

Individual și societatea ar trebuiuța neapărată de intervenirea statului, pentru a se obține rezultatele cele mai bune posibile și a pune sfârșit cîrrelor înjurătoare ale mortalității salășinale în șirurile populației românești de pretutindeni.

Sântelele dela munte și câmpie să nu mai fie cuburi de adăpostire permanentă pentru peligri, oficii și alte boale cronice, răspândite și omorătoare; și satele să fie tot atâta de «colțisore de rai», bogate în sănătate fizică și morală.

Acestea sănătățile, carora li se expresă adeverată în conferințele dela Asociație.

Institutul care se va deschide la Cluj, are drept ființă a instruirile tehnice și femeile pentru chemarea ce le aşteaptă ca surorii de ocrotire.

Conferința, dna Sanda Matei care, prin cuvântările sale scurte și bune, are darul de a face o străinătate propagandă pentru semințimea altruire, cere dela viitorale surorii de ocrotire să-și îmbrățișeze slujba aceasta nu ca o carieră, ci mai mult ca o misiune.

Dar, cavitene sale, de-o energie inteligentă, trebuie auxiliu.

Și vom avea atunci totădăna nădejdea, că reușim să atingem ceva înțeleasă, ear epidemile n'au să mai bântuie neturburate în hotarele restabile ale Daciei marii Imperat, care poartă numirea de cel mai bun între cesari.

Afaceri preoțești

Calificări superioră. — Fonduri culturale.

Intre hotărările aduse de congresul preoțesc, de nu puțină importanță este punctul referitor la calificării în viitor a preoțimii noastre.

Se cere anume o **calificare superioară** dela preoțime. Aceasta s'a cerut și în trecut. E frumos, nu-i vorbă, ca teorie; însă în practică aproape imposibil de realizat.

Parohiile noastre, dacă ai să faci o clasificare adevărată, ar trebui împărtășit în cel puțin șase și șapte clase, mulțumindu-ne pentru ultimile clase și cu parohi, cari ar avea o calificare nu tocmai superioară.

Un vrednic protopop din Arhidieceza, reîntorcându-ță casă de la Congres spunea, că conferinta preoților din tractul său a decis în preajma tinerii Congresului, cumcă pe viitor să se socotească de parohii mici, să se institue și preoții cu patru clase medii, și ei să poată fi totodată și învățători în parohiile lor. Decizia aceasta avea să fie prezentată ca propunere către Congresul preoților. La întrebarea mea că pentru ce nu s'a prezentat propunerea în Congres, mi-a răspuns: Nu puteam să ne facem ridicoli cu o astfel de propunere, cînd din partea Congresului se accentua cu atenția verba calificării superioare a preoțimii noastre pentru viitor.

Cu toate acestea eu cred, că propunerea trebuie facută, pentru a se dovedi, întră că Congresul jînea de demnitate a de a se ocupa cu perfractarea acestei propunerii.

Am în vedere parohiile de munte mai ales, care sănătate infundate după spatele lui Dumnezeu, în depărtări de 30—100 kilometri dela centrele de viață. Cum se va simți în aceste parohii cu două-trei sferturi de susținut un titră cu calificare superioară? Cred că nu se vor prea găsi de aceia, cari întorsă de studii înzvăță să dedice unei vieți de sihastru...

Pentru a întregi astfel de parohii, alt mijloc nu cunoște decât admiteră și instalarea în astfel de posturi a unor preoți, care vor avea o calificare cevaș mai în-

ferioră, dar totuș capabili d'a-și conduce turma. —

In congresul preoților s'a decis și accea, să se steargă biroul preoțesc și claca uzitată, rămasă de pe timpurile iobagie, fiindcă preoțimea va avea să primească salar fix dela stat.

Este ușor a șterge un lucru, pentru care poporul nu se prea insulsează; dar ceea ce s'a sters odată, sters rămâne pentru totdeauna. Din parte-mi, nu aprobat în principiu stergerea totală a biroului și clacii preoțești, în sensul acela, ca poporul să nu mai contribue dela sine cu taxa aceasta.

Demult se vorbește despre înființarea așa numitul fonduri culturale în parohii. Cu toate acestea, există parohii cu sutele, care nu au ca fond cultural nici un ban. Acum se va da ocazie binevenită, ca acolo unde au fost în uz biroul și claca, să poată înființa fondul cultural al parohiei. Eată cum: să se răscumpere biroul preoțesc și claca cu o sumă potrivită din partea poporului, ear suma aceasta să se verse an de an în așa numitul fond cultural al parohiei.

S-ar putea face și mai bine, cînd s'ar răscumpăra numai claca cu bani, ear bucatele să se dea în natură, vărsându-se în imagineul bisericii, de unde pentru bani în schimb s'ar putea ajuta parohienii mai lipsiți, și s'ar putea astfel cu mai mult spor mări fondul cultural, căci prețul bucatelor variază, fiind adeseori mai urcat, pe cînd răscumpărarea cu bani a biroului preoțesc ar aduce o sumă mai mică, ca aceea ce s'ar realiza din vinderea bucatelor.

In acest chip s'ar da posibilitatea și epitetiei parohiale, ca să și arate hărnicie, și să-și împlinescă cu vrednicie chiemarea.

Formarea de fonduri culturale din biroul preoțesc și din clacă se impune și din alt punct de vedere. E obicei în părțile muntoase, unde nu avem ecclie, nu avem case parohiale, și poate și în alte locuri, cumcă ajutorul preotului: cantorii și crâncenici, își capătă în naturalul dela popor sămăbra lor, dându-și 1/3 ori 1/4. parte, conform obiceiului din parohie.

Dacă din birul parohiei se va înființa fond cultural, din acel fond vor putea fi sîsăriști cantorii și crâncenici respectivi, cum și-au avut și ei birul lor din parohie.

Poporul apoi văzănd că orce contribuie spre întrebuințarea pentru scopuri culturale, precum: repararea bisericii și a școaliei, sau chiar zidirea bisericii și a școaliei, va da mai bucurios cu acele naturaluri ori cu prețul lor, ca atunci cînd

contribuia pentru salarizarea preotului, — unde urmăru multe nelințelegeri între oameni.

Acestea sănt părurile mele. Părurile altora pot să fie mai bune; de aceea și dorii ca frații preoți să se rostească în acest obiect.

N. Todea
preot.

Recasătoria preoților

de Pr. Iosif Trifa

La congresul preoțesc s'a vorbit și despre preoții văduvi. În cadrul unei propunerii s'a cerut sinodului episcopal să facă «spașii necesari» în chesunie.

Ar fi de dorit să se intreprindă tot posibilul *grahnic* pentru salvarea noastră. Casa de preot văduv n'aduce folos, nici pentru el, și nici mai ales pentru păstorii...

Inainte cu 6 luni trăeam fericit cu soția și copilașii mei. M'am statorit aici, sus la munte, ca păstor al celor peste 3000 de credincioși.

Se împlinesc opt ani, de când am venit, aducând cu mine râvna și avântul de păstor tânăr.

Reînviasem amvonul și nimic nu crumentăm pentru binevestirea cuvântului.

Cu bucurie observam cum îci colea, în ogorul lucrat, încep a se iyi roadele bune ale ostenelelor mele pastorale. Plin de încredere și nădejde făceam planuri de viitor.

Deodată, o boală care nu eartă intră în casa noastră. În câteva zile pierdută soția, iar copilașii pierdut mama. Ca soț și tată eamă-mă zdrobit.

Perzisând tovarășia vieții, simțesc pe umerii mei un jug nou, care mă apasă spre paguba chemării mele pastorale.

Cu durere observ, că păstorii mei nu se mai uită cu încrederea de mai înainte la mine. Înțeleg compătimirea lor; dar alătura de compătimirea aceasta, — pare că au doșoptele unora:

— «Sârmănu preot, va trebui de bună seamă să-și capete și el o găzdoaie, o economoam.»

«Găzdoaie». Eamă vorba ce mă săgeată, mă face să mă opresc în loc, să-mi dau seamă ce primejdie înseamnă acest mod de «trai» pentru chemarea pastorală...

Mă gândesc la trecutul meu de până astăzi, și par că văd cum int'io clicheala mi s'ar răsturna amvonul, mi-ar dărâma tot, ce anii de zile am clădit cu graful convins al bărbatului nețepătat.

Simțesc în mine voință de fer, să-mi apăr până în sfârșit, cu resignație, trecutul, dela care astărnă și viitorul meu pastoral.

Dar, eamă copilașii! Cu niște pușori spăriți, ei se învărt pe lângă mine, singurul lor razum...

Li văd, și de câte ori mă apropiu de ei, par că and vorbe mamei lor muribunde: «Iosife, iubite, ai grija de copiii!» Cu aceste, cele din urmă vorbe, ochii ei se închiduseră pentru totdeauna.

«Ai grija de copiii!» Cu durere văd că copiii nu mai sunt bine îngrijiti. Într-un sat de munte aleg la depărtări de 10–12 km. Când mă întorc, mi se rupe inima de jale: Casa rece, masa goală, pușorii ne-înăstigăți. Sunt numai 6 luni și, uluit de chinuri, mi găndesc ce va fi mai incoloc.

Aud, înțeleg glasul Mântuitorului, glasul chemării să învăț: «cu vreme și fără vreme», «să mă fac pilda tuturor»... și simțesc că sănt stânjenit în misiunea mea.

Aud și strigarea ei: «Ai grija de copii». În aceste clipe de măhuire simțesc, că aripile mi se taie și toate opiniurile mele să mă ridic spre înălțimile chemării sănt pară cădâncice. Și astfel de clipe au trăit de sigur aproape toți preoții văduvi tineri, simțind cum desnădejde ca o umbra neagră și griă li coplesește.

Eată o păticică din Calvarul acestor preoți.

Văduvia noastră are grave urmări pentru misiunea de preot. Văduvia, în cazul nostru, zdrobește nu numai pe tată, dar face adeseori imposibil și pe păstorul sufletesc.

Nu sănem noi, preoții sănești, canoniști de speciație. Dar nu înțelegem cum, dacă ni se sparge — fară voia noastră — cuibul nostru cald și curat, ni se oprește să ne refacem altul, tot așa de bun și de curat.

Să se înțelegă în sfârșit, că propunerea adusă la congresul preoțesc, este un strîng de mare durere, este graiul sufetelor noastre care cere grănicul lecuire.

Alte vremuri trăim. Le vedem cu ochii.

Se aşteaptă o nouă orientare, un duh nou, care să înțelegă și trebuiețile noastre. Toate așezămintele sănt străbătute de dorința d'ă se premeni.

Biserica, dacă voiești să se susțină și mai departe ca hotărătoare în soarta poporului, nu mai poate să rămână cu desărăcire nemîșcată în stările, care se dovedesc că nu i slujesc spre întârrire, ci dimpotrivă o slăbesc din temeli.

Să luăm aminte, — până ce nu-i prea tarziu.

Câțră directorii despărțămintelor „Asociațiumii”

Au trecut aproape 5 ani de când, din cauza răsboiului, au trebuit să fie suspendate mai toate legăturile între Comitetul nostru central și între direcțiunile despărțămintelor «Asociațiumii», și tot așa între aceste și comunitate, în care, mai ales în incepul acestui deceniu, se pornise o propagandă culturală mult promițătoare.

Spre norocul nostru, răsboiul acesta îndelungat și împreunat cu jerife fară număr este spre sfârșit, și el, pe lângă multele dezastre, ni-a hărăzit și cel mai mare bine, ce am fi putut dori: unirea neamului nostru. El a pregătit și instituționii noastre calea pentru o desvoltare avântată, după mersul ei mai înainte era stânjenit la tot pasul de masterul tratament al guvernelor ungurești și al celorlalte organe ale statului.

Acum ajungând, cu ajutorul lui Dumnezeu, în împrejurile cu totul pînă în desvoltării noastre culturale, credem că este de datorință noastră a tuturor să ne punem pe lucru cu sufletele înălțate, să reluăm furul interupt în vara anului 1914, să umplem lacunele rămase în activitatea despărțămintelor în anii de răsboi și să tragem brazele nouă în ogorul culturii neamului nostru.

Profitând deci, de împrejurările favorabile, ce dat ni-a fost să le vedem înăpătuindu-se, vă rugăm:

1. Să luati dispozițiile necesare pentru finarea sedințelor comitetului *cercual al despărțămantului*, în scopul facerii programului de acțiune în cadrul statutelor «Asociațiumii».

Unde comitetul s'ar fi discompletat, prin trecerea din viață a membrilor sau

din alte cauze, să se întreagescă provizoriu, căutându-se personale de lipsă, până se va înțea adunarea cercuală.

2. Să insistați pentru incassarea taxelor restante dela membrii de toate categoriile și să dispuneti trimiterea lor cassei centrale, ca astfel aceasta să aibă posibilitatea a incassa, unde va fi de lipsă, direct taxele dela acei membri, cari nu le-ar fi achitat prin mijlocirea despărțămintelor.

3. Favorabile fiind împrejurările financiare aproape pretutindeni, vă rugăm, să înscrîniți *căi mai mulți membri noi*.

4. Să binevoiți a controla, la fața locului sau prin corespondență, ce s'ă întâmplat cu biblioteca poporale din diferite agenții și, întrucât se poate, să stărujiți pentru adunarea cărților împrăștiate și pentru înlocuirea celor pierdute.

5. Să stărujiți, cu ajutorul preoților, invățătorilor și al altor inteligențiali din despărțămant, să se înțin *prelegeri poporale* în cat se poate de multe comune, vorbindu-se cu deosebire de actual măreț al unității naționale, acum înăpătuitor cu ajutorul lui Dumnezeu, și combătându-se porinile periculoase aranharice. Afără de aceea se vor tracta tot felul de teme potrivite, menite a înmulții cunoștințele și a nobilăsufltele poporenilor nostri.

6. Să faceți pregătiri pentru înțearea *adunării cercuale a despărțămantului* în vara acestui an, când se va finea și adunarea generală a instituțiunii noastre, care nu s'a mai putut întrunir în vară anul 1913.

În adunarea cercuală din a. c., între alte obiecte, se va pune la ordinea zilei și alegerea directorului despărțămantului și a comitetului central pe o nouă perioadă de trei ani.

Ne place a crede, că veți satisface cu dragoste invitații și rugămintele ce vă adresăm în aceste și astfel facându-ne cu toții datoria, ne vom arăta vrednicile de zile mari, ce am avut norocul a le ajunge.

Sibiu, 30 April 1919.
Andrei Bârseanu, Romul Simu,
președintă, secretar-supl.

Conferența comunităților creștine

A sosit la București o misiune episcopală a bisericilor americane, compusă din 3 Episcopi: de Chicago, Southern (Ohio) și Fond-du-Lac.

Misiunea a venit în România, să invite Sf. Sinod la bisericile autocefale ortodoxe române la conferența universală a tuturor comunităților creștine.

Episcopii americanii au fost primiți de ministrul cultelor, prof. Angelescu.

Într'o înăpătare adresată Sf. Sinod, misiunea bisericășă americană arată însemnatatea acestei conferențe a creștinătății.

«Obiectul conferenței, zice această întâmpinare, este studiu și examinarea în spiritul cărății creștine, atât a lucrurilor în care creștinii diferă în ce privește credință și ritul, cât și în privința lucrurilor în care sunt de acord. Credem că o astfel de conferență va îndepelea nelințelegerile, va desvolta stima și va inspira încredere reciprocă, și va crea o atmosferă favorabilă Unirii Creștinătății».

Acelaș document mai spune:

«Îstovite de lupte, națiunile se trădesc să se reunească împreună, într'o ligă de popore libere, pe baze deumanitate, dreptate și frăție. Acestea sănt principii

creștine, care ar trebui să fie traduse în fapt mai întâi în biserică lui Hristos. Biserica ar trebui să îndrumze lumea și să-i dea o pildă. O civilizație creștină este singura speranță a lumii, dar cere o biserică unită în ce privește organele sale, propovăduitorii și conștiința ei. Concluziile de astăzi sănt de un interes general, — nu controverse locale între secte religioase și partide politice.

Invitația va fi supusă aprobării Sf. Sinod.

Sinodul Arhidiecezan

Raportul consistorului arhidiecezan ca senat episcopal:

Neajunsurile arătate în raportul general al senatului episcopal către Venerabilul Sinod din anul 1917 s-au sporit în anul 1918, și au ajuns culmea.

Doi funcționari de seamă, puter bune de lucru, au fost reținuți în armată până la Noemivrie, — și străduințele de a putea exoperă scutință cel puțin pentru unul, au rămas zadarnice.

Contabilitatea o am îngrădit prin un fost practicant în oficiul de casă, preot în judecătive, și un practicant începutător.

Casarul Pantaleon Lucuțiu, ajuns la adânci bătrânețe și cu vedere slabă, ca să evite alte inconveniente, a fost nevoit să-și înainteze cererea pentru pensionarea definitivă și contrânsi de Imperjurăr, am apelat pe un timp scurt, la unul din asesori senatului bisericesc, că să primească cassă; iar după aceea am angajat în mod provizor la cassa pe un oficial, care sporește marea noastră durere, după ce s-a dovedit de un muncitor cinsit și s-a înjilțat bine la cassă — a reposit în primele zile ale revoluției.

Aceasta era situația la cassa arhidiecezana, când s-au înăoșat de la osate controlorul Victor Finch, căruia îl s-a încredințat cassa, iar referentul extraordinar Romul Perian a luat rezervul de contabilitate, lăsând să se poată ocupa și cu referirea de căpătenire la care a fost angajat.

Oficiul de controlor a rămas din luna Iulie 1917, și jumătatea anului 1918 în grija și răspunderei asesorului Nicolau Ivan, iar în două jumătăți a asesorului Pantaleon Lucuțiu este la pensie din funcția de cassier.

Sub astfel de imperjurăr era imposibil să se facă incassarea cu succes a dărilor generale de cult sau la sumă preliminată pentru fondul general administrativ, — care după sporul de cheltuieli la salarii, bani de vestimente, pașuale de cancelarie, și încheiat societale cu un deficit de Cor. 45,652,11.

Deficitul ar fi fost mai mare la acest fond dacă nu aveam o poziție de rezervă din ajutorul dela stat cu Cor. 24,000,— pe 2 ani — ca depozit, și o altă economie rezultată din vânzarea cu căstig a moșiei Albele dela Mercurea cu Cor. 42,954,59, care poziții au fost întrebuite la întregirea salarelor funcționarilor consistoriali și profesorilor seminariali.

Din ajutorul de stat ce ni s-a pus în vedere în scopul salarizării funcționarilor dela centri și a protopopilor, sperăm, că în anul curent vom restabili echilibrul bugetar — de sine înțeleas, dacă vom putea incassa și darea generală de cult, cum s'a proiectat prin concluziul sinodal Nr. 51, din 1913, sau prin o altă modalitate despre ce înaintăm raport separat.

Celelalte fonduri au capitalizat cu toată normală, afara de fondul seminarial, unde capitalizare de Cor. 44,141,78 provine din contare de venite pe 1918, care de fapt în partea sunt venitele anului 1919 — lucră ce se desfășoară prin raportul comisiunii de scontare, alcum și acest fond ar fi ajuns în mare deficit.

Nu putem trece cu vedere, că în anii cei trei din urmă, la edificiul seminarial și al orfelinatului recurgării pentru scopurile armatei, am avut pagube mari, pe care le-am însumat fară să primim despăgubirea reală.

Miliția ne-a dat pentru folosirea seminarului Cor. 9,000,— despăgubire, iar Legiunea română Cor. 84,000,—.

Pagubele cu deteriorarea edificiilor, cu hainele și vestimentele de pat ale elevilor instrăniate fac circa Cor. 300,000,—.

Ca momente mai însemnate arătam și la acest loc, că fostul proprietar de aici, Alexandru Lebu, reposat la 29 Octombrie 1918, a lăsat avereas de circa 1.000,000 — coroane în administrație Consistoriului arhidiecezan, sub controla sinodului arhidiecezan și a consiliului național. Despre aceasta prezintăm și raport special.

Dintre concluziile sinodale ale anului 1916, abăi la sărbătorul anului 1918 am putut execuția concluziul Nr. 47, referitor la deschiderea orfelinatului.

I.

Din numărul realizat prin sortări am subscris și în anul 1918 la cele două împrumuturi de răsboiu VII și VIII suma de Cor. 210,000,— și am cumpărat surorii lonicare de la banca agrară cu 4½% de Cor. 320,500,—.

II.

Fondurile arhidiecezane evaluate la finea anului 1917 cu Cor. 7.820,691,30 au -sporit la Cor. 8.023,237,51 iar depozitele dela Cor. 2.117,441,90 la suma de Cor. 2.328,346,97.

III.

In darea generală de cult am incassat față cu anul 1917 cu Cor. 20,714,46 mai puțin, ceeace se explică și prin lipsa de personal, și prin faptul, că în luniile din urmă ele au lăsat, a lost comunicăția de poștă și de banii împozită. IV.

Fondul de penzii a ajuns la suma de Cor. 114,875,765 cu un spor pentru acest an de Cor. 114,922,90. Penzii s'au dat suma de 41,952,44. Pentru pensioniști săraci și lipsiți se impune barem pe 1919 un ajutor extraordinar.

V.

Fondul de asigurare stă la Cor. 226,557,13, arătând și el un spor de Cor. 19,173,92. Pagube în 1918 nu s'au plătit — iar ajutorul pentru zidiri de biserici nouă s'au dat Cor. 4,500,—.

Pentru viitor credem, că pentru zidiri de biserici noi se poate incuviința suma de Cor. 10,000,— la an.

VI.

Fondul cultural s'a redus la Cor. 55,800,20, cu o creștere bugetară de Cor. 10,157,98, provenită din cauză, că din suma de Cor. 30,000— protejată la buget ca percepțione din daruri benevolice abăi a intrat Cor. 2,777,27.

Revenind la limپuri normale, posibil că acest fond se va contropoli cu fondul bisericilor sărate ori cu cel școlar, după ce fondul sărat se sprijină pe ajutoare extraordinaire date școalelor perciptiate în urmă.

VII.

Cumunile bisericești s'au redus în anul 1918 la prea puține cazuri și de aceea și din taxa cumunajelor s'au incasat numai Cor. 1,053,52 față de circa Cor. 5000— că se incassa înainte de răsboi.

VIII.

Fondul orfelinatului, care se administrează ca depozit fructifer, a fost în numerar, efectiv și realității la finea anului 1917 de Cor. 480,125,43 și la 31 Decembrie 1918 de Cor. 523,302,56. În această sumă nu se cuprind ratele restante dela unele bânci, oferte neîncăitate și bani colectați la București și Craiova, nici suma de Cor. 100,000— donată în 1919 de Legiunea română și cel de Cor. 120,000,— dărui de Banca națională din București lot în 1919, acă s-a fondat Orfelinatul după incasarea tuturor darurilor și oferteilor atinge deță milionul.

În anul 1918 până la deschiderea orfelinatului am votat ajutoare în bani orfanilor mai lipsiți din arhidieceză în suma de Cor. 10,600,—. Prospectul ajutoarelor se acăde sub -/-.

IX.

Depozitul clopotelor face Cor. 519,332, care se va extrăda singurăților parohii, pentru procurarea de clopote, îndată turnările își vor începe activitatea și având materialul necesar. Poate că ar fi timpul, ca acum sănd cum pe preste ½ milion să îngrăjim că să se instaleze o firmă românească spre acest scop.

X.

Ajutoarele din fundația «Andronic» s'au votat în regulă, iar Comisiunea fundației

«Saguna» în anul 1918 nu și-a putut înțelege sădina ordinăra anuală, despre ceeace se face raport special, din partea comisiunii.

XI.

Sconțarea caslei s'a făcut în decursul anului de mai multe ore la difierele predările și preluările și prin o comisiune din sinul senatului episcopal.

Raportul comisiunii, care a aflat efectele și documentele de casă în ordine este achădat la răjocinii.

XII.

Dintre darurile mai de seamă făcute în 1918 pentru comunele noastre bisericești după datele întrate până la facerea acestui raport, ca vrednic de amintită remarcăm:

1. Darul de Cor. 100,000— al eretizorul fericeștilor Petru I. Comşa fost comerciant în Salihor pentru fondul protopopesc al Săliștei.

2. Cor. 5,000— dărui de de comercialul Nicolae Oprean din Târgu-Mureșul pentru zidirea unei biserici nouă.

3. Cor. 3,000— dărui de Teodor Faur pentru zidirea bisericii din Borcuci.

4. Cor. 1,400— dărui de Petru Brote din Reginari pentru fondul corului bisericesc.

5. Ilie řădușu pentru biserica din Sadu 2,200,—.

6. Alexă Sărbiu din Apoldul-de-sus Cor. 1,000— pentru biserica de acolo.

Suma tuturor darurilor face peste tot Cor. 215,000.—.

Vinderi și cumpărători nu s'au făcut și nici zidiri de biserici și scoli nu s'au incuviințat afară de Nădlășia inferioră, unde a ars biserica și poporul a înzisă să se incuviințeze zidirea, care nu se mai poate amâna.

Despre rațocinările examineate din partea exatoratului urmează raport special.

Sibiu, din sedința Consistoriului arhidicezan, ca senat episcopal jinută la 20 Martie 1919.

Dr. Eusebiu R. Roșca m. p., vicar arhiepiscopice.

Dr. Octavian Costea m. p., secretar consistorial.

Citind ziare

Despre activitatea societății «Mărăști» citim în *Daici*:

Am avut prilejul să affâm de la general *Mărgineanu*, fostul comandant al diviziei a 3-a care a dat luptă de la Mărăști, tot ce-a facut până acum această societate, precum și planurile, pe care le are. Societatea care până acum dispune de un capital de 2 milioane lei, va reconstituîi satul în care s'a petrecut cea mai înaltă clipă de eroism din răsboiu nostru și se va reconstituî și un camp istoric.

Transsele și posturile de comandanță, cucerite atunci de la nemți, sănt și astăzi în aceeași stare în care au fost găsite, și ele vor fi îngrăjite și păstrate pentru todeaua astfel. Se va păstra și postul de comandanță al lui von *Görick*, comandanțul diviziei germane dela Mărăști, boraldei împodobit cu socrate românești, furat din satele bănăjeniilor.

Generalul acesta care venise în numele erouismului teuton, nu s'a sfîrt să dea la ileală și cea mai urâtă din apucările răsboiului lui *Wilhelm*, hoția.

In bordeul în care a suferit înfrângere, sănt și acum, icoanele fundale din bisericile noastre, săpnicile și poliuri furat cine și de unde, și care li servea de paroh lui atunci. S'au păstrat până și lumânările, obiectele, hărțile găsite pe masă și care vor servi pentru înmorțializarea luptei.

Se va alcătui de asemenea un muzeu de borduri, și se va ridica un monument măreț pe cota 536 (Mărmărie), unde s'au dat cea mai înverșunată luptă; se va clădi o criptă în care se vor aduna osemintele celor 3500 soldați morți acolo și unde se vor strâng și tot poartrele lor.

Ea în satul Mărăști reconstituit se va clădi un orfelinat pentru 380 copii orfani ai celor morți în răsboi, precum și o scolă. Se va face din satul acesta cel mai frumos monument al istoriei noastre și cel mai vînă, căci reconstitu-

irea cîmpului de răsboi va fi ca o înmormînare a acelor clipe de suferință și croism.

Pentru ce era trebuință să se înființeze organul politic democrat maghiar *Új Világ* (Lumea Nouă) din Sibiu?

La această întrebare afilii răspuns în două prim-articole din numitul ziar, scris de directorul său, din U. Maier Béla. Reprenes din acest articol, întemeiate pe puterea apărătorilor, următoarele părți:

In Sibiu apără interesele românilor mai multe ziare. Trei lovi germane reprezintă interesele națiunii săsești, care cu număr dispare în comparație cu maghiarii. Si totuși noi maghiari n'veame nicu un organ de presă. În care se găsim idei îndrumătoare. Zilele ardeleane maghiare susținute direcționii care nu mai aveau ce căuta într-o nouă epocă. Publicul lor era înțuit într-o compleată intuincie, și adeseori amiglit. Politicienii fruntași ai maghiarilor, predicau grozav «despre bunătatea apel, nu vreme ce ei își îngheță visul cu nemulțumisă». N'au fost capabili a da celor strămoșilor de imprejură nici un fel de direcție politică, nici a ajută prin mijloace materiale.

Unde avem noi, unguri, garanță, că la Paris, în conferință pacifică, nu se va proclama alipirea Ardealului la România?

Si cum să seaptăm, cu mâinile în săn, proclamarea aceasta?

Când guvernul Károlyi a hotărât, ca armata maghiară să depună armele, și când a cerut pace pe baza punctelor wilsoniene, în clasa aceea Ardealul era pierdut pentru fara ungurească, căci guvernul sau se amâna pe sine în chestiunea integrării teritoriale, sau înșela cu intenționarea pe ungurii ardeleni.

Este cu neputință a primii dreptul de liberă dispunere de sineși a popoarelor și în același timp a păstra Ungariei vehicile sale hoțăre.

Cifrele nu mint, și ori că ne cade de grec, dar trebuie să spunem, că adunarea națională din Alba-Iulia, privind raportul cîrtoilor, a avut drept să se rostească, pe temei punciolei lui Wilson, că Ardealul unde are și apărje.

Statistică nu te întrebă, că oraș biată înimă te doare sau nu. După statistică, națiunea maghiară este în minoritate în Ardeal. În noua formăjune de stat unguri vor trebui să trăiesc săuătura cu români. Acești unguri de sigur au trebuință de un organ de publicitate al lor.

La acuzarea, că *Új Világ* este ziar *cumpărat* de români, se răspunde cu unele fapte din carte fundătură de la Medias.

De alt fel, numărul cîtitorilor săi *sprezice* zilnic, și ziarul săi simță necesitatea a-și cumpăra o tipografie din Cluj, ceea ce mai mare ce există în tot Ardealul.

Societatea Națiunilor

Patul societății națiunilor, destinat să desvolte cooperarea între națiuni și să le garanteze pacea și siguranța este bazat pe următoarele principii: acceptarea unor anumite obligații, nu a recurge la răsboi, dezvoltarea la lumina zilei a relațiilor internaționale, bazațe pe dreptate și onoare, respectarea în mod riguros a precripțiilor dreptului internațional și respectarea scrupuloasă a tratatelor.

Sunt membri ai societății națiunilor, statele care semnează pactul; statele următoare care sunt invitate să adere la pact cu condiția de a accepta fără rezervă într-un termen de 2 luni, după punerea sa în vigoare: Argentina, Chile, Columbia, Danemarca, Spania, Noi-Vega, Paraguay, Trhile-de-Jos, Persia, Salvador, Suedia, Elveția, Venezuela. Dacă începe devenire membră oricărt alt stat, sau colonie, care se găsească libera, dacă adântarea sa este pronunțată de 2/3 din adunare, admindjană că el va da garanții efective de bună credință.

Urmează de aici: 1. Că Germania nu este membră originală a societății națiunilor; 2. că pentru a deveni membră, ea va putea fi admisă prin 2/3 membrilor adunării, și să dea garanții efective de intenționarea sa sinceră de a observa angajamentele ei internaționale și să promoveze regulaționul stabilit de societate în ceea ce privește forțele sale și armamentele sale militare și navale.

Orice membru al societății poate să se retragă după un prewiz de doi ani, cu condiția să îndeplinească toate obligațiunile sale internaționale. Amendamentele pactului vor putea fi votate de majoritatea membrilor adunării. Orice membru al societății, care nu le va accepta, încetează să facă parte din societate. Poate fi excus din societate orice membru care s'a făcut culpabil de violări uneia din angajamentele rezultând din pact. Excluderea este pronunțată prin votul tuturor căștilor membrilor al societății, reprezentanți de adunare, către 4/5.

Hofărânele adunării și ale consiliului sănătății, afară de dispozițiile contrare tratatului în anumitele, printre care secretar permanent stabilă să seudiu societății. Toate buiurile internaționale, anterior stabilită, sănătatea sub autoritatea societății.

Scopul principal al societății fiind menținerea pașii, armamentele naționale vor fi reduse la minimum, compatibil cu siguranța națională, ținând cont de situația geografică a fiecărui stat. Programul acestor reduceri este stabilit de consiliu, supus guvernelor și supus re-vizuirii de fiecare 10 ani cel puțin.

Membrii societății se garantează mutual împotriva oricărui agresiunii exterioare, menținere integrării lor teritoriale și a independenței politice prezente.

Societatea, în caz de răsboi, sau de amintire de răsboi, trebuie să aibă măsurile proprii a păstră pacea națiunilor.

Secretariatul general convoca imediat, în asemenea caz, consiliul, la cererea oricărui membru al societății. Orice diferență va fi șuspusă, fie arbitrajului, ale cărui sentințe vor fi executate cu bună credință, fie examenului consiliului; în nici un caz el nu va recurge la răsboi, ba înaintea expirării terminului de 3 luni, după sentința arbitrilor, sau raportul consiliului.

In cazul unui diferend între două state, dintre care numai unul singur este membru al societății sau nici unul nu face parte, ele sănătății invitate să se supună obligațiunilor societății. Dacă ele primește, se va întreprinde procedura obișnuită. Dacă ele refuză, consiliul poate lăsa toate măsurile menite să apliqueze conflictul.

Dacă un membru al societății recurge la răsboi împotriva angajatorilor lui, el este «ipsos facto» considerat că a comis un act de răsboi, împotriva tuturor căștilor membrilor ai societății. Aceasta vor rupe imediata cu ei relația comercială și financiară și vor contribui, în măsură indicată de consiliu, la constituirea forței armate, care trebuie să asigure respectul angajatorilor societății.

Corteza de justiție și înscrierile să pregătesc un proiect de curte permanentă de justiție

internațională și să-l supună membrilor societății. Aceste curte va ceresa toate diferențele de caracter internațional pe care părțile îl vor supune; orice tratat trebuie să aibă obligatori, și să fie înregistrat de secretariatul societății.

Orice tratat anterior incompatibil cu acest pat este și rămâne abrogat. Cu toate asta angajamentele internaționale ca tratatele de arbitraj și înțelegerile regionale cum și de plină doctrina lui Moro, nu sănăt incompatibili cu acest pat.

Pactul prevede măsuri de administrare pentru Coloniale și teritoriile care în urma răsboiului au încetat să mai fie sub suveranitatea Statelor care le găseau în trecut și care sănăt locuite de popoare incapabile încă să se desfere ele singure. Tutela acestor popoare va fi încredințată națiunilor mai indicate prin poziția lor geografică și prin experiența lor, ca să exercite accesul tutela în calitate de mandatară ale Societății Națiunilor. Mandatara va înființa în fiecare an Consiliului un raport care va fi examinat de o Comisie permanentă. Este bine înțeleasă că intinderea și caracterul mandatelor trebuie să difere după gradul de dezvoltare al fiecărui popor și condițiile lui particolare.

Societatea va supraveghea: condițiile muncel, tratamentul populației indigene, traficul opium-ului și alte substanțe vîntătoare, comerțul armelor și al munitionii, libertatea comunicărilor și a tranzitului, lupta împotriva boalaor, dezvoltarea organizațiilor crucii roșii.

Clauzele militare

Armata germană este redusă la o forță permanentă de poală și se ridică Germaniei de pe deșertul o m're armată națională:

1. Prin limitarea efectivelor, a înădrării, a armamentului de răsboi, în limite strict determinate de puterile aliante și asociate pentru o forță de poliție de 100.000 oameni inclusiv ofițeri;

2. Prin abolirea serviciului militar obligator; instituirea recrutării pe cale de angajamente voluntare, de o durată de 2 ani continuu și desfășurarea tuturor organelor pentru pregătirea răsboiului; organe de comandament, instrucții și mobilizare;

3. Prin înfiricerize într-un teritoriu situat pe fjordul stâng al Rinului la vest de o linie fixată la 50 kilometri de fluviu de a menține sau de a ridică fortificațiuni, de a păstra instalațiile materiale proprii a usoră mobilizarea sau de a înțreține trupe.

In termen de două luni de la intrarea în vigoare a tratatului, armata germană va fi demobilizată și redusă la un efectiv maximum de șapte divizii de infanterie, de trei de cavalerie, formând un total de 100.000 oameni (în cadrul și cu cca 40.000 ofițeri) cu facultatea de a crea două state majore pe corp de armată. Personalul serviciului administrativ al răsboiului, personalul jandarmeriei locăță și municipali, este limitat și nu va putea fi chemat pentru nici un exercițiu militar.

Marele Stat Major German și toate formațiunile similare sănăt dissolute. Înreg materialul de răsboi, care trece peste canătii fixate de puterile aliante și asociate, va fi predat. Pe vîitor acest material nu va fi fabricat decât în uzinele autorizate de cele 5 guverne aliate și în limite fixate de prezentul tratat.

Serviciul militar universal obligator este abrogat în Germania.

Armata germană se va recrută prin angajamente voluntare pe o durată de 12 ani continuu pentru oamenii de trupă și de 25 continuu pentru ofițeri, cu obligația pentru acestia din urmă de a servă până la cel puțin vîrstă de 40 ani. Singurele scăle militare îngăduite sănăt scălele indispensabile ofițerilor unităților autorizate și numărul elevilor este proporțional cu vacanțele de învățămînt. Este interzis stabilimentelor de învățămînt și asociațiunilor de origine națurală de a se ocupa de chesteinile militare și de a avea vreo legătură oricare cu autoritățile militare. Toate măsurile de mobilizare sau tînsind la mobilizare sănăt interzise.

Orice fortificație, ori care îar fi natură și importanță, orice instalajie materială proprie a usoră de mobilizare, sănăt înzestrare în teritoriile germane, situate la vestul unei linii trașe la 50 km, la est de Rin.

Fortificațiile existente vor fi dezarmate și dechirurate și instalajile materiale vizate mai sus dărâmată într-un termen de 3 luni de la data punerii în vigoare a prezentului tratat. Ofer-

Din tratatul de pace cu Germania

Introducere. — Statele Unite ale Americii, Imperiul Britanic, Franța, Italia și Japonia, puterniceminate prin prezentul tratat ca principale puteri aliante și asociate; Belgia, Polonia, Bulgaria, China, Cuba, Ecuador, Guatemala, Haiti, Hedjaz, Honduras, Siberia, Nicaragua, Peru, Polonia, Portugalia, România, Sârbăria, Croația, Slavonia, Siamul, Ceho-Slovacia și Uruguay, constituite cu principalele puteri de mai sus, puterile aliante și asociate și de pe o parte, iar Germania pe de altă, considerând că în urma cîrterei guvernului imperial german s'a acordat Germaniei un armistiu la 11 Noiembrie 1918 de către puterile aliante și asociate, care și ele doresc ca răsboiul, în care au fost pe rînd obligeate a participa în mod direct sau indirect, și a căruia origină rezidea în declarația de răsboi adresată de către Austro-Ungaria Sârbiei la 28 Iulie 1914; în declarările de răsboi adresate de către Germania Rusiei la 1 August 1914 și Franței la 3 August 1914 precum și în invaziile în Belgia, să facă loc unei păci solide, dreptă și durable;

Ca urmare înaltele părți contractante reprezentate după cum urmează: (urmărește lista plenipotențiilor) au admis dispozițiile următoare: Starea de răsboi începează odină cu punerea în aplicare a prezentului tratat. Din acest moment și sub rezervele dispozițiilor prezentului tratat se vor relua relațiile oficiale între puterile aliante și asociate și fiecare stat german,

menia nu va întreține în zona definită mai sus, cu titlu permanent sau temporar, nici o forță armată și nu va face nici o manevră militară. Orice contravenție la dispozițiile precedente va fi considerată ca un act osintos față de puterile aliate semnătare ale prezentului tratat și ca fiind de natură să turbă pacea lumii.

Stirile zilei

Academia Română. Sesiunea generală din acest an s'a deschis în 14 i. c., la ora 3 d. a., cu o sărbătoare solemnă, prezidată de M. S. Regelie Ferdinand, președinte de onoare și protecțorul înaltei instituții, Impresumă cu M. S. Regina Maria și cu A. S. R. Printul moștenitor Carol.

Dîl D. Onaciu a rostit o cuvântare despre istorul istoric al neamului românesc. Secretarul general, d. Iacob Negruții, a vorbit despre lucrarea academiei în prima jumătate de secol dela 1867 până acum. Dîl N. Iorga a salutat pe reprezentanții țărilor surori, unde cu regretul. Ai răspuns: din început pentru Bucovina, luncu Nistor pentru Bucovina, și A. Bârsanu pentru Ardeal.

Banatul. Delegatul român pentru chestiunile Banatului, d. Caius Bradiceanu, în înțelegere cu dñi I. C. Brătianu și Alexandru Vaida-Voevod, a prezentat un memoriau al bănățenilor refugiați, în care arăta rău tratamentul care sănseau români din partea sărbilor, cerând necondiționat alipirea Banatului la România-Mare. Memorialul a fost predat ministrului de externe Pichot, de către dñi Brătianu și Caius Bradiceanu.

Revizori și subrevizori școlari. Resortul cultelor și instrucțiunii publice a numit în mod provizor cu datele de 1 Mai 1919 următorii revizori și subrevizori școlari:

Sibiu: Dr. I. Stroia rev., Candid Popa, subrev. Făgăraș: George Codrean, Emil Roșală, Brasov: Pompeiu Dan, Karl Heinrich, Târnava Mare: A. Popa, Mih. Zickelli, Târnava Mică: Petru Giura, O. Sabiu, Alba de Jos: Marian Sas, Josif Marian Hunedoara: Valer Panai, Iuliu Crișan, Turda-Arieș: Tomi Roșu, Avram Sărbu, Murăd Turda: Ieronim Popa, Vasile Idu, Bistrița-Năsăud: I. Pavel, Fridric Krauss, Cojocna: Dr. G. Wilt, A. Popa și P. Buru Solno-Dobâca: Andrei Galea, I. Moldovan, Salaj: Ioan Mangio, Ioan Ciupă, Sătmăr: Dariu Pop, Ilarie Băian, Maramureș: T. Stoila, Adr. Mărgineanu, Cieci: Nic. Comanicu, Nic. Lateș, Odorhei: Ioachim Nistor, Treiște: Eugen Popescu, Toma Mahara.

Pentru orfelinatul nostru. Dîl Dr. Vasile Preda donează fondului "Orfelinat" Cor. 50.-fa loc de cunună trećoare pe mormântul lui Pavel Străulea. I se aduc mulțumiri. Cassa Arhiepiscopală.

Mulțumiri. La apelul călduroș al dnei Letitia Schuster-n. Calefariu cărti femeile din preteția Cisnădiei de a colecta pentru Sf. Paști ouă și altele pe seama orfanilor, au răspuns în mod deosebit de totușă lauda femeile mai multor comunități, și adecă;

1. In Reghin a colectat reunirea femeilor 700 ouă, 17 kg. slăină, 45 kg. făină de grâu, 50 kg. făină de cuceruz, 30 kg. prune uscate, 80 kg. fasole albă, 1 kg. miere de prune și 4 kg. carne de oaie afumată.

2. In Bradu a colectat doară Aurora Klein 176 ouă, 21 kg. făină de grâu și 2 kg. slăină.

3. In Veneția s-a colectat prin primărie 287 ouă, 22 kg. făină de grâu și 31 kg. făină de cuceruz.

4. In Tâmâzecel a colectat doamna Rădușu 150 ouă, 3 kg. slăină, 50 kg. făină de grâu.

Se aduce atât doamnei Letitia Schuster care a inițiat această colectă, și care și cu alte ocazii a arătat înină caldă față de interesele obștești, că și celor ce au colectat, precum și donatorilor cea mai adâncă mulțumire pentru fapta nobilă.

La intervenirea dñi Dr. Victor Schuster, protopreitor în Cisnădie, hanica noastră comună Avrig ne-a surprins cu o prea frumoasă și în timpul de față astăzi de binevenită colecță în albiuri și adecă 143 p. ismene, 118 cămeșe, 6 măștări mici, 10 stergăre, 8 fețe de perină și 5 servetele, iar din comună Cisnădie 8 cămeșe, 12 p. ismene, 4 stergăre, 1 față de perină și o vestă.

Dela data Letizia Schuster 4 m. sfârșit de lăuntru pentru haine.

Părintele Cerescu, tatăl orfanilor, să raspăstească tuturor beneficișorilor faptă vrednică de laudă și de imitat. Direcționea Orfelinatului ortodox român din Sibiu.

Liga Culturală. Din București se scrie: Ligă Culturală a comemorării într-un chip deosebită a independenței românești. Festivalul s'a înfăntat la Ateneu. Un public imens a luat la parte. Ministrul regatului și al finanțelor românești unite dădeau o înfrângătoare festivitate.

Când d. Iuliu Maniu, președintele consiliului dirigent transilvanean, a apărut în lojă, mulțimea l-a salutat cu urale și cu strigătul de "Trăiește Iaia! Iaia!". Apărătorii Saverianilor a sărbători și furant de entuziasm.

Vice-președintele Ligii d. I. Ordășteanu începe prin a proclama pe Regelie și pe Regina membre de onoare ai acestiei instituții de cultură națională. Proclamația aceasta, cîte cuvântătorul e formalitate târzie. De fapt, membrul al Ligii Culturale sănătății, Sire, din clipă cînd ați tras sabia pentru idealul național. Sî sănătății membră Ligii, Majestate, d. clipă cînd ați pus sortul soredi de caritate, pentru a măngâia pe lupitării și flători ai acestui ideal național. Dîl Ordășteanu vorbește despre însemnătatea zilei, și în același fel nemărginit de apărătorii publicului, prezintă Regeli și Reginei două pergamente din partea Ligii.

Corul mixt al școalelor secundare întrează unul regal într-o atmosferă de entuziasm și dragoste pentru suveran.

De ion Liviucescu cîtește frumos câteva poezii populare din răboi ale soldaților ardeleni. Se recitează poezii de Coșbuc, Cerna, N. Iorga, Al. Vlahuță și a.

Ajutoare pentru refugiați. Curierul Hunedoarei din Deva scrie:

Comitetul executiv al fondului jertfelor liniei de demarcare a trimis o delegație compusă din dñeletă Letizia Bologa, Tia Chiroiu, și dñea Hosman, — pentru a percurge linia de demarcare în județul Hunedoara, Bihor și Cluj. Comisia a sosit în Deva la 7/V și a fost primită și glăzuită da dñia Emilia Ardelean, vicepreședintă Reuniunii femei din loc. Comisia a împărțit ajutorare cătrele elevi refugiați lipiți de mijloace, cari cerează cursul de secretari comunitășii și a prelucrat sumele adunate de Reuniunea femei, din loc în favorul fondului jertfelor: 1516 cor. 20 fl. Înainte de a pleca de ací dñi Ardelean pentru buna primire, și în numele Comitetului a mulțumit reunii femeilor din Deva, pentru colectă frumoasă ce a aranjat.

Logodnă. D. Dr. Leonid Munteanu și doșora Stela Comşa din Sibiu logodnă.

Comortul în Bohemia. Restricțiunile impuse comunității interne prin guvernul ceho-slovac au fost în parte ridicate, dându-se comunității liber anumite mărfuri, precum: stofe, ghele, chibrile și articolele cele mai necesare pentru alimentare, printre care și laptele din preună cu produsele de lapte și unsuoarea. Importul și exportul rămâne și mai departe sub controlul statului, care va exercita acest control prin sindicate, ce se vor înființa anumite în acest scop. Aceste vor constitui bază pentru socializarea proiectată a industriei (B. P.)

Comunicat. Se aduce la cunoștință Invățătorilor și altor persoane aplicante în mod provizoriștă școalele civile de stat, că după ce nu se cauțează legală pentru aceste școale, în viitor nici mai multă mai pot funcționa, dacă vor fi urmată cursurile de vară ale resortului de culte și instrucție publică.

† Aurel Alexandru, candidat de preoție și fost secretar comună, a incetat în viață în 10 Mai la ora 3 dimineață. Rămășițele pământene său depus la locul de odihnă Dumineacă în 11 Mai

la 3 ore după ameașa în Bîmbav. Il făcesc: Ioan Alexe-dru paroh ortodox ca tătă, Remus ca frate, Eugeniu și Victoria ca surori, Ioachim Păru, preot în Agnita, ca moș. Odihnească în pace!

Cursuri pentru profesori. Resortul Cultelor și al instrucțiunii publice înființează cursuri pregătitoare pentru profesori. Vor dura de 15 luni până la 15 Septembrie 1919. Condițiile de admisire sunt publicate în Gazeta Oficială Nr. 20.

Cursuri pentru pregătire Invățătorilor și judecători. În vederea trebilor mari ale scărilor primare, resortul celorlală și instrucțiunile publice a altă de bine se organizează un curs special pentru pregătirea de Invățători, car vor avea să înceapă a funcționa în scările de stat și comunale, eventual și confesionale la 1 Octombrie a. c. La acest curs vor fi admisi tineri și tinere care au terminat 4 clase civile sau gimnaziale și au împlinit vîrstă de 18 ani. El vor fi întreținuți la cursuri pe calea scările statului. Cursul va fi încheiat la 15 luni — 15 Septembrie a. c. și va avea loc în Sălile (judetul Sibiu). Cursul vor avea întregă întreținere. Absolvenții cursului vor fi supuși unui examen, pe baza căruia vor fi admisi ca Invățători-ajutor, pe timpul de un an de zile, beneficiind de 80% din leașa Invățătorilor cu pregătire normală. În vîrsta lor ei vor urma un nou curs, pe baza căruia vor putea fi numiți Invățători suplinitori. După trei ani petrecuți în această din urma calitate și după îndeplinirea formărilor necesare ce se vor fixa la finalul său, ei vor putea fi numiți Invățători ordinari.

Petitionile pentru admisirea la cursuri însoțite de o declarare din partea potenților că vor primi și fie numiți în Invățători anulo secolului său și vor urma Consiliul Dirigent se vor înainta resortului de culte și instrucție până la 1 Ianuarie.

(B. P.)

Cursuri pentru profesori din biserică, unitatea școlară și săsesci. Resortul Cultelor a adresat autorităților bisericistici ungurești și săsesci următoarele:

In vederea pregătirilor pentru viitorul an scolar 1919/20 am onoare să vă facem cunoștință cu ordinul anteromormonul meu Nr. 6. 5. IV din 28 Decembrie 1918 am aliat de bine să dispun organizarea unui curs special pentru profesori de școală confesionale secundare, nominal (preparandii) și civile de sub jurisdicția D. Vostră. Cursul se va încheia în Brașov între 1 Iulie și 31 August și are ca scop introducerea în cunoștință limbii și literaturii române precum și în cunoașterea istoriei și geografiei României. Întregile a celeror profesori, cari vor trebui să predă cunoștințe materiale și școlile D. Vostră începând cu viitorul an școlar.

Comunicând-vă aceasta, Vă rog să binevoiți și întrudim direcțiunile tuturor acestor școale să înămurească necesare, pentru ca toți profesorii de materialele amintite să se prezinte la cursuri din chestiune, deosebite în viitor nici o școală secundară nu va mai putea funcționa fără aceste materiale.

Vă rugăm ca până la 1 Ianuarie să ne comunicați lista profesorilor cari vor urma aceste cursuri, pentru că să putem orienta.

Pentru orientarea D. Vostră în să vă comunică că resortul instrucțiunii publice se va îngrăji cu cursuri sălăjene și sălăjene în marile poziții locuință în vîrstă internă.

(B. P.)

Pedepse meritate. 1. Pretorul Comandamentului din Transilvania în sedința de la 1 Mai a. c. a condamnat pe individul Aleu Ion, din comuna Sebeșul de Jos, la un an închisoare și 1000 lei amendă pentru că a adus ofense ofenșor și armate române.

Pretorul diviziei 7-a, în sedințele de la 14 și 19 April a. c. a condamnat pe individii mai noi notați, după cum urmează: Alpdri István din Unguria, la una luna închisoare pentru că a contravenit Ordonației Nr. 2 portând uniformă strânsă. Laurance Mihai din Baia, una luna, și Hanzer Stefan din Tiganj, la trei luni, închisoare pentru că a insultat armata română. Fazakos Ferentz din Gârcel, și Major András din Oarcel, la cinci luni închisoare, pentru că a trecut linia de demarcare în mod fraudulos.

Dăruire. Di Svarc David din Sătmăr a donat suma de 400 coroane pentru orfanii de răboi, fondul Comandamentului Trupelor din Transilvania. I se aduc cele mai calde mulțumiri.

Contribuții la fondul jertelor mărcării. Din trecut	K 148,504,40
Colecția fem. române din Crâciunel de Jos	1,177,60
50% din venitul festivalului aranjat în onoarea primului moștenitor Carol	1,363,61
Col. duiu Nicolae Popa, Bogorod	550-
Colecția duilui Stefan Russu, protopop Târgu-Mureș	340-
«Consiliul Național local», Sibiu	256-
Col. duiu E. Stoica, preot Aciul Reuniunii fem. rom., Sighișoara	100-
Colecția comuniei Gusteria, Dogașoara Mărișoara Dună, venitul petrecerii în favorul fondului, în Reginul-săscesc	2,081,30
Colecta doborilor Floria și Valeria de Simon	2,941-
Reuniunea fem. române, Bistrița	588-
Venitul unei serate la Reuniunile feminelor române, Bistrița	6,610-
Colecția duilui Dionisiu Vaida, prof. gr.-cat. Bistrița	657,60
Col. duilui Ioan Crăciun, preot și Samoilă Pușca, primar, Spring Institut de credit și economii «Piatra», Teus	869-
Colecta Dumitru Rosca și Irinie Milea, în comuna Seliște	320-
Col. duilui Ioan Dumitrescu, preot ort. român în Hâlmec	100-
Colecta duilui Ciornea, preot gr.-cat. în Hamba	235,40
Colecta duilui Nicolae Todoran, protopop, Cetatea de Baltă	137-
Colecta comunie Ocolul-Mare jud. Turda	142,74
Reuniunea feminelor rom., Turda	85-
Total K 168,890,35	1,597-
Enea Hoiman, cassier.	

Rectificare II. Primul: Față de comentarele, date de «Partea competență», la Rectificarea mea din Nr. 39, la Telegraful Român, jin să adaugă:

La aranjarea și catalogizarea bisericii arhiepiscopiei, eu n' am colaborat, ca ajutorul numai. Tot ce am făcut, am aranjat singur. Cu S. P. n' am colaborat nici odată.

Așa urmărești, că cele spuse, s'au facut din «incident», și că atunci, când va sosi «incidentul», când adecați mi se va pune bănuială de drum, ca să treacă Stîxul cu pluta lui Charon, nu vor fi uitate nici meritile mele, — nu poate fi măngâiere pentru mine. Pe atunci poate că lipsești și parteas competență, care să mă laude. Îl mulțumesc de bunătate. Merite nemeritate, m'ar ghebozia chiar și înaintea lui Charon. Sibiu, 28 Aprilie 1919.

N. P. P.

Concert bisericesc în Sibiu. Reuniunea română de muzică din Sibiu organizează în onoarea maestrului Ogeorghe Dima în cadrul unui concert bisericesc Dumineca în 18 Mai 1919. Se vor canta cele mai noi compozitii ale maestrului plăzuite în temnița Clujului. Dirigent: Ogeorghe Dima. Începutul preciză la ora 5 d. a. în decursul concertului ușile sunt închise.

Teatrul german în Sibiu. Trupa diilor director Leo Bauer își începe staționarea cu ziua de Luni în 19 Mai a. c. Se reprezintă opera nouă de Lehár, *Ciocârlia* (De Lerec sing).

Cinematograful orășenesc Sibiu reprezintă Sâmbăta un mare film: *Prințul de clopoții din Hameln*. În 5 acte, cu Paul Wegener în primul rol. În actualul patruție se înfăptujează camera de tortură a închisorii spaniole cu toate grozăvile sale. Publicul este rugat a veni la ora precisa, căci ușile sunt închise în cursul reprezentării.

Săptămână preoțească. Primăria din București, — cum afișă din N. R., — n' a găsit o mare stradă, ca să-l dee numele gloriosului general Berthelot, bunăvoie străzii Izvor sau Icoanei, decât toamna străzii doctorului Carol Lieger, care a fost, o putem spune, un mare și sincer prieten al românilor și al jârlor noastre. Să nu pretem că noi arec lucru bun, care e prietenia? Cu sistemul inaugurate, zice tot N. R., ne putem aştepta să vedem mâne-poimâne și numele marei prieten de azi...

Din picioarele bolșevicilor. Comisarii poporului dela de departamentul cultelor rusești a hotărât, ca vestea bisericii Alexandru Nevski din Petersburg să fie declarată proprietate publică și schimbată într-un locul de dans.

Mai puțin repede. Un cititor ne scrie: Aleargarea răsuflarei a automobilelor în străzile sibiene a produs numeroase accidente. Vă rugă, dator redactori, binevoiți să eliberați luară aminte a factorilor în cadrul, să nu întârzie la lumenișuri ca pasnicii cetățenii să nu mai fie primejduiți de unele alegătură. *Un trecător, care era să fie răsturnat de automobil.*

Furtul de rachiu. Conform ordinantei direcției financiare Nr. 625/919, nu și permis să răsuflă de rachiu fară a fi plătit înainte dacă cerută (darea de producere de spălit). Contravenienții vor fi pedepsiți în bani. În caz când pedeapsa săi dovede de neincasabilă, se va schimba în pedeapsă ca închisoare. *Poliția de stat în Sibiu.*

Cursul coroanei în tot teritoriul ocupat de armata română este stabilit cu **50 bani**, adică un leu = două coroane. Cine pretinde un schimb mai mare, se pedepsesc cu amenda până la zece mii de lei.

Un notă eternizând memoria soției sale. Neconsolatul notar de *Victor Varna* din Borgo-Prund, pierzându-și soția, s' a adresat către președintul Reuniunii meserișilor sibiene, căruia răsuflare filantropică dorescă să le aducă pe altarul binefacători. În legătură cu memoria soției sale, cu următoarea scrisoare: Domnul *Victor Tordășianu*, președinte, Sibiu, Voința atropelularului Dumnezeu rapid din brațele noastre pe scumpa noastră soție și mama *Elena Varna* a. Sutu, decedată la 12 Decembrie 1918, în etate de 25 ani, subsergiu voim a eterniza memoria ei printind un act de binefacător.

Pentru acest scop dărâm suma de asigurare de cor. 181,75 ce ne revine după decedata de la *Reuniunia română de înmormântare din Sibiu*, în favorul «Fondului Victor și Eugenia Tordășianu», cu acenție separată, ca aceasta sumă să se administreze separat și să se capitalizeze până atunci până cind interesele vor fi să de mari, încât din ele să se poată da an de căne unei fele sărmâne *dar de cununie*.

Prin acest act vom totodată a ne achita de stima și recunoștința, noastră nemărginită, față de activitatea D. Vostră întrăveiată apostolică, arătând calea, prin care se poate scoate neamul nostru nenorocit din cătușeșe economice și industriale ale străinilor. *Borgo Prund* 27 Februarie 1919. In numele orfanilor: *Victor, Elena și Sabina: Victor Varna, notar comunal.*

Consiliul Dirigent și Comandanțul Trupelor din Transilvania

Președintele Consiliului Dirigent a trimis următoarea adresă:

Domnului General G. Mărdărescu, Comandanțul Trupelor din Transilvania.

Consiliul Dirigent din Transilvania, Bântul și și înținătorul românesc din Ungaria, își exprimă admirarea sa față de viațea și avanțul trupelor române din vechiul regat și din Transilvania, conduse de Domnia Dvaosă, și general, prin care în abur lor până la Tisa, au scăpat și adăpostit pe frații de sângie, dezlănțuindu de schinziunile nemileșe ale unui dusman nelăptit, și au înfăptuit idealul scump al națiunii române.

Vă rugăm să primiți, die general, și să transmități ofițerilor, soldaților și întregii armate felicitările noastre cele mai vii și asigurarea veșniciei noastre recunoștințe.

Iuliu Maniu

Președintele Consiliului Dirigent.

Răspunsul Comandanțului Trupelor din Transilvania, către Domnul Președinte al Consiliului Dirigent.

Vă mulțumesc din adâncul sufletului, în numele meu și a bravorii trupe ce le am subordone, pentru cuvintele binevoitoare ce ne adresați, ca urmare a măretului fapt de armă săvârșit de curând de diviziile din Regat și cele ardelene.

Uscarea lacrimelor de pe figurile Indurerate ale frajilor noștri de sine, fosta schinziușă îndelungată, în mod nemilos, de un dusman nemărginit, precum și faptul, că astăzi, tot ceeață indiferent de naționalitate și religie — și su re-găsit liniste și li se respectă viața, libertatea și avenul, constituie, pe de altă parte, dovada insinute, iar pe de altă parte, sănătatea mai prețioasă răspândită a tuturor sacrificiilor facute în folosul frajilor noștri ardeleni și a umanității.

Comandanțul trupelor din Transilvania:

General Mărdărescu.

Sefer de stat major:

General Panaitescu.

Sedințele Sinodului arhidiecezan

(Urmare)

Sedința III. la 16/29 April 1919.

Președintă: Dr. Vasile Saftu. Notar: Victor Păcală. Se prezintă cererile de concediu dela clericul Tulea, Dr. Ioan Dobre, Arseniu Vlaicu și Dr. Eugen Mețianu pe întregă durată se-siuniei. Concediile cerute se dau.

La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare supra raportului consistorial pentru modificarea unor dispoziții din regulamentul fondului de pensii. Raportor este deputatul Nicolae Ivan. Fiind proiectul tipărit și împărțit între deputați se consideră de ceteit și se ia înăudă la desbatere specială.

In desbaterea specială § 1. și 3. se primește neschimbare în următorul text:

§ 1. Fondul de pensii servește pentru pensionarea funcționarilor consistoriali, vicariilor arhiepiscopice, asesorilor consistoriali și personalul de manipulație, profesorii seminaristici din secția teologică, protopopii, catăcheți cu salare sistematice, preoții, capelanii și diaconi instituții canonice; pentru cursori consistoriali pentru pensionarea văduvelor și ajutorarea orfanilor.

La § 3, se intercalează, că profesorii din secțiunea pedagogică a seminarului «Andrei», nu sunt datori a se înscrise la fond.

§ 3. se primește neschimbări în textul următor:

Fiecare comună bisericăescă contribuie la acest fond cu taxe anuale cari se fixeză:

1. pentru parohile cu preste 1000 susțite cu 50 coroane pentru fiecare paroh, capelan sau diacon.

2. pentru parohile dela 600—1000 susțite cu 40 coroane pentru fiecare paroh, capelan sau diacon, și

3. pentru parohile sub 600 susțite cu 30 coroane pentru fiecare paroh, capelan sau diacon.

§ 11. Se primește neschimbări în textul următor: Administratorii protopresbiterali contribuie la acest fond nu numai cu jumătate din venitile fixe din fondul protopresbiteral, ci și din cele dezastră casa arhiepiscopală.

La § 14, comisiunea propune, ca litera «a» să se primească neschimbări, iar la litera «b» să se adauge, și banii de căutări.

Deputatul Dr. Ioan Stroia propune:

Salariul protopresbiteralilor analog la asessori și la profesori să nu se cuprindă în statut cu sumă pozitivă, ca eventualele ameliorări în viitor să poată fi fărt decis special sinodul imediat computate și prescrise la dreptul de pensie al protopopilor, precum se face și cu evenualele ameliorări ale asesorilor și profesorilor seminaristici. Totodată să se recunoască și protopopilor la pensiune banii de căutări.

Deputatul Teodor Herman propune, ca cu omisiunea literelor «b» dispozitivele §-lui 14, lit. «a» să se extindă și asupra protopresbiteralor și parohilor.

După o desbatere meritorie, potrivit unei propuneri a deputatului Dr. Aurel Vlad, acest § se primește în următorul text:

§ 14. Suma maximală a pensiunii se stabotește:

- Pentru funcționari consistoriali, profesori seminaristici, și protopresbiterali în suma salarialui, inclusiv cuincenalele și banii de căutări, sau cuvenitul cuartierului, ce se se-ridică în ziua pensionării.

§ 15. Pentru parohii cu pregarile de 8 clase medii respective maturitate, cu cor. 2400, plus cuincenalele de 10%, dela aceasta sumă, și banii de căutări sau cuvenitul cuartierului, ce se se-ridică în ziua pensionării.

c) Pentru parohii fără 8 clase medii, care au frecventat cursul teologic ordinat, apoi capelanii și diaconi cu calificări normale cu cel puțin 1000, plus cincunzeale de 10%, dela această sumă și banii de curier sau echivalentul de curier.

d) Pentru parohii cu calificări extra-ordinare, 200 cor. plus cincunzeale de 10% dela această sumă și banii de curier sau echivalentul de curier, ce le are cu zile penzionării.

Celor de sub c) le stă în voie să intre în categoria de sub d) dacă plătesc toate taxele ca și acestia.

§ 18. se primește neschimbăt în textul următor:

Suma maximă a pensiunii se acordă la toți membrii fondului numai după un serviciu de 40; iar la profesori de 35 ani, și dacă pe toți acești 40 respective 35 de ani s'au plătit taxele prescrise. La o durată mai mică de serviciu suma pensiuni se fixază:

a) după un serviciu de 10 ani 40%; a sumei maxime de pensiune;

b) după 10 ani împliniți, după fiecare an început de serviciu continuativ încă câte 2%, resp. pentru profesori 24%, a sumei maxime de pensiune.

Din §. acesta se abandonează alineatul «dacă un profesor», etc; iar celalalt text rămâne neschimbăt.

§ 19. se primește în următorul text: Pensia văduvei și ajutorul copiilor se acordă dela ziua morții soțului, respectiv a tatălui, și se plătește imediat după moarte soțului, respectiv a tatălui, rămând în vioreagă și favorul din §. 10 alinea 2, în temeliu cărui dacă după parohul răposat a rămas văduva și orfani în anul prim de vacanță jumătate din venitul parohilor vacanți il capătă văduva și orfani parohului răposat.

Anii de serviciu făcuți în alături deiceaz se compută numai 10, dacă pentru acești 10 ani se solvează toate taxele, fundamentală și anuala, cu 4% camere.

§ 22. se primește în textul următor: Statutul prezent intră în vioreagă cu 1 ianuarie 1919, cu observarea, că pentru acei membri, cari nu aroptă să rămână înscrise la fondul de pensii după statutul modificate, să aibă valoare statutul cele vechi.

Urmează o propunere din sine sătătoare a referentului acestei comisiuni, a deputatului Nicolae Ivan, de cuprinză, că pensiunilor bisericii să li se acorde, cu considerare la greutatea situației de azi, o urcare de 50%.

Deputatul Sergiu Medeanu propune o urcare de 100%, iar deputatul Dr. Aurel Vlad propune, că la pensiile de peste 1000 coroane urcare să fie numai de 50%, pe cănd la ora de mai puțin de 1000 coroane cu 100%, încreșțind din 1 ianuarie 1919.

Find simbol înaintat, și anunțându-se sădintă tot pe acea zi la 4 ore după ameașă, sedința se încheie la ora 1 din zi.

Postă redacției

Din Dr. în P. Adresă înțimpinarea de-a dreptul la ziarul acela.

Teatre in Sibiu

Teatrul Comunal. Director: Dr. Leo Bauer. Lunii, prima reprezentare: *Gioacăra* (W. die Lerche singi) operetă în 3 acte, de Fr. Lehár. Începutul la ora 7 seara.

Cinematograful Orașul. Plaja Hermann. Directoră: D-na M. Scholtess.

Programe interesante în fiecare zi. Începutul la ora: 7 și 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoră: Dna Emil Toth. Zilnic programe alese. Începutul la ora: 7 și 9 seara.

Nr. 116/1919

(98) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului invățătoresc de la scola populară gr.-or. română din Petrifală, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumente sunt:

Salar dela comuna bisericească Cor. 600 restul întregire dela stat.

Curier în edificiul școală.

Concurenții au să-și înainteze cererile întruite conform normelor în vioreagă, în terminul arătat, subsemnatul oficiu protopresbiteral și înainte de alegere, să se prezinte poporului în biserică și să dovedă destierția în cîntără.

Dela invățător aleș se cere să înstreze și în școală de repetiție, și să cante cu copiii în Dumineci și sărbători la liturgie.

Oficial protopresbiteral al Sebeșului în conțelegeră cu comitetul parohial concernent,

Sebeș, 16/29 Martie 1919.

Sergiu Medeanu
protopop.

Nr. 140/1919

(130) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Nasna-Kisfalud, devenită vacantă prin strămutarea parohului Ioan Malor, seizzie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele imprenute cu acest post sunt cele lăsionate în coala B pentru întregire dela stat.

Cereri de concurs întruite conform nor-

melor în vioreagă să înainteze subsemnatul

CONSILIUL DIRIGENT ROMÂN. — Resortul cultelor și al instrucției publice

Concurs pentru conducătoare de grădini de copii

Pentru pregătirea conducătoarelor de grădini de copii se înființează un curs de 3 luni de zile cu începere dela 1 iulie a. c. La acest curs se pot înscrise absolvențe cu cel puțin 4 clase civile.

Doritoarele de a participa la acest curs își vor înainta cererile însoțite de atestații școlare resortului de culte și instrucție publică până la 25 Mai a. c.

Curs pentru pregătirea de profesori de muzică

Pentru pregătirea profesorilor de muzică pe seama școalelor secundare române (licee, preparandili și școle civile) cari se vor deschide la toamnă, se organizează un curs special de 3 luni de zile (15 luni — 15 Septembrie a. c.) într-o localitate unde se va face cunoștință mai târziu. La acest curs vor fi primiți invățători și preoți, evanđiali și alii doritori cari se ocupă cu muzica și cunosc cel puțin unul din instrumentele muzicale (pian, harmoniă, violon sau flaut).

Doritorii de a participa la acest curs își vor înainta cererile la resortul cultelor și instrucției publice până la 1 iulie a. c. Primirea candidaților la curs se va face în baza unui examen care va avea loc în 15 luni și unei declarări că vor primi să funcționeze în orice loc unde li se numă Consiliul Dirigent.

Absolvenții cursului vor funcționa timp de un an ca profesori practicanți. În vară anului 1920 vor urma un nou curs pe baza căruia vor fi admisi ca profesori suplinitori având și-și de apoi un anumit interval examenal de profesor definitiv. Cursistii vor avea întregirea gratuită pe tot timpul cursurilor.

Cursuri de vară pentru invățători români

(1 iulie — 31 August 1919)

In vederea complectării culturii invățătorilor români dela școlile primare din teritoriile de sub conducere Consiliul Dirigent cu cunoștințele necesare noile fiză de viață în care a întrat poporul nostru se instituie (într-o iulie și 31 August a. c.) cursuri de complectare în Bârlad și Oradea-mare. La aceste cursuri sunt obligați z la parte toți invățătorii, cari vorce să funcționeze în școlile primare românești de stat și comunale din județele: Maramureș, Sătmăra, Salaj, Ugocea, Solnoc-Doboc, Cojocna, Cenad, Bihău, Haiduc, Bihor și Arad precum și toți acel invățători confesionali cari au terminat o școală normală (parapende) ungurească. Vor putea fi primiți în marginile locurilor disponibile și invățători dela școlile confesionale române.

Participanții la cursuri vor primi din partea resortului nostru un ajutor lunar de 400 cor. pentru acoperirea trebuințelor de trai.

Programii cursurilor va conține lecții din pedagogia generală în învățăderă ideilor curente și a noilor probleme sociale, cari cad în sarcina invățătorilor, limbi și literatură română, istoria românească, geografia României, muzica vocală (se vor învăța cîmfările necesare nouului învățămînt românesc). În legătură cu cursurile sunt și școală de aplicare la care se vor face lecții-model.

La fiecare curs vor participa cel mult 300 de invățători. Cererile pentru înscrisere se vor adresa Rezervatorilor școlare din Sătmăra și Oradea-Mare până cel mai târziu în 15 iunie a. c.

(128) 2-2

oficiu protopresbiteral în terminul deschis, iară reflectanții după prelaibila înconștiințare a protopresbiteralui sunt datorii să se prezinte înaintea alegerilor pentru a cănta și a predica și dacă este preot a slujii sfânta liturgie.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractul Târgu-Mureș în conțelegeră cu comitetul parohial.

Târgu-Mureș, la 9/22 April 1919.

Stefan Rusu
protopop.

Nr. 162/1919 protop.

(97) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a din Tapa, protopresbiteral Mediașului, conform rezoluției consistoriale din 5 Martie a. c. Nr. 1822 Bts. 1919 se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele imprenute cu acest post sunt:

- tolosirea casei și grădinile parohiale.
- venitul stolar uzitat dela 40 famili.
- emolumentele în naturali; o ferdelă de cucerire dela fiecare familie. Lemne de foc după curte din pădure comunala.

d) întregirea venitelor parohiale dela stat.

Concurenții sănă potfi și să înainteze cererile concursuale subsemnatului oficiu în terminul indicat și a se prezenta în biserică pentru a cănta respective a celebra și cuvânta.

Mediș, la 13/26 Martie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Mediașului în conțelegeră cu comitetul parohial.

Romul Mirea
protopop.

Nr. 176/1919 Of. prot.

(94) 1—3

Ad. Nr. 263/1919

(89) 2—3

Nr. 305/1919.

(129) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de el. III Sfântin din protopresbiteratul Cetății de peșteră prin aceasta se scrie concurs repetit cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele imprenute cu acest post sunt cele făsonate în coala B. de congrâu.

Concurenții să-l înainteze rugările provăzute cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și pe lângă observarea restricțiilor din §. 33 al Regulamentului pentru parohii să se prezinte în biserică din Sfântin, afirmându-se că concurenții.

Lipșani-unguresc, la 22 Februarie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tracăului Cetățea de peșteră în conjelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 118/1919.

(105) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III a Predeal, protopresbiteral Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele imprenute cu acest post sunt: 1/3 din veniturile preoției făsonate în coala B. pentru congrâu.

Cerelile de concurs instruite conform normelor din vigoare sună a se înainta în terminul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții cu observarea §. 33 din regulament se pot prezenta în biserică spre a cânta, respective a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, în 18 Martie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tracăului Bran în conjelegere cu comitetul parohial.

Ivan Hamsen
protopop.

Nr. 326/1919.

(121) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II a Voivodeni-mică, din protopresbiteral Făgăraș se publică concurs cu 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele făsonate în coala B. și congrâu.

Petitionile să se înainteze cu documentele precizare subsemnatului oficiu vor fi concurenții să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 10 Aprilie 1919.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al tracăului Făgăraș în conjelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 191/1919.

(125) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea învățătorul scola conf. ort. română primăria din Rod, protopresbiteral Mercurie, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele: 1200 cor. dela biserică, și aduseaza legale dela stat.

Reflecțianii să-l înainteze petitionile instruite conform normelor din vigoare la subcîrșul în terminal deschis, având în interesul lor propriu să se prezinta în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurie, 22 Aprilie 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Mercuriei în conjelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Păcurariu
protopresbiter.

Concurs

Se publică concurs pentru un post de învățător dela școala confesională greco-orientală din Sfânta nouă tracăul Făgăraș cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia «Telegraful Român».

Emolumentele imprenute cu acest post sunt:

1. 600 coroane dela biserică, restul ajutorul de stat pentru pensia salariză fundamentală.

2. 240 coroane bani de quartier.

3. 20 cor. reușit de grădiniș.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datorul și-și înaintă rugările conform legii în termenul sus indicat la oficiul protopopesc din Făgăraș provăzute cu documentele necesare. Cel care este obligat a merge cu elevii Dumineca și sărbătoarea la biserică și a cântă cu ei răspunsurile liturgice.

Din sedința comitetului parohial al comunei Sfânta nouă (fratul protop. al Făgărașului), înăunătă în 6 Martie 1919 st. v.

Sfânta nouă, în 6 Martie 1919 st. v.

Lazar Popa
paroh gr.-ort.

Ioan Baciu
not. com.

In conjelegere cu comitetul parohial, Oficiul protopopesc al tracăului Făgăraș.

Nicolae Borzea
protopop.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidicezeană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de
Mihai Păcăian,
protopresbiter

și alii preoți din protopresbiteral B.-Comloșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I Zarnesti, protopresbiteral Branului, devenită vacanță prin moarte parohului Ioan Streivoiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele imprenute cu acest post sunt cele făsonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor din vigoare să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Concurenții cu prealăbila învățătură a protopresbiteralui să se prezente în vre-o biserică din Zarnesti a cărui predicator să predica, evenișul a celebrat.

Zărnești, în 5 Aprilie 1919.

Oficiul protopresbiteral al Branului în conjelegere cu comitetul parohial concernent.

Ivan Hamsen
protopop.

Atelier de pictură de artă

Aveam omoare a aduce la cunoștință publicului român și Onor. Prof., că în deschis un atelier în locația sa, a cărui adresa este în ulei, nume Picturi bisericești, tablouri, fotografii marite după viața în ulei, pastel acv. etc. Diferite preparuri de biserici. Imitaționi de marmură, tot soiul de picturi de firme în calitate modernă, precum instruirile de mobile și biante.

Sunt la dispoziție cu mai multe licențe oferite și planuri de lucru pentru lucrările bisericești. Onorul doritor pot vedea gata iconane în Librăria din Petru Slătioiu, str. Popaici și în Atelier.

(113) 3—3

Semnăm cu toată stima:

Irimie Profeta și **Nicolae Tămăceanu**
pictori.
Instruitori și pict. de firme.

Atelierul Sibiu strada Măcelarilor Nr. 30
Inapoi în curte.

Un băiat cu 5—6 clase primesc ca ucenici.

Dacă doriti să comandați oarecare tipărituri, dacă doriti să aveți o carte bună, sau dacă aveți trebuință de ceva articole care se vinde în librărie, adresați-vă cu toată incredere la

Tipografia si Librăria Săteanului

din fruntaș comună românească

Săliște (jud. Sibiu)

unde veți fi servit prompt și în condițiile cele mai avantajoase.

Noutăți literare sosită acum dela cele mai mari case de editură din București.

Editura «Renașterea Română» Sibiu

A apărut

Castelul din Buia Ardeal

Mihaiu Viteazul

de Sofronie Roșca.

Cu ilustrații.

Prețul 4 coroane.

De vânzare la toate librăriile. (102) 5—6

Editura «Renașterea Română» Sibiu